

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Управління туризму та курортів Закарпатської ОДА
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці
Луцький національний технічний університет
Черкаський національний університет ім. Б.Хмельницького
Інститут регіональних досліджень ім. М.І.Долішнього

Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція

***«СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СЕРВІСНОЇ ЕКОНОМІКИ:
ТУРИЗМ, РЕКРЕАЦІЯ ТА КОМЕРЦІЙНІ ПОСЛУГИ»***

29-30 вересня 2022 року

Україна, Мукачево

**Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Управління туризму та курортів Закарпатської ОДА
Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці
Луцький національний технічний університет
Черкаський національний університет ім. Б.Хмельницького
Інститут регіональних досліджень ім. М.І.Долішнього**

**СУЧАСНІ ТРАНСФОРМАЦІЇ СЕРВІСНОЇ ЕКОНОМІКИ:
ТУРИЗМ, РЕКРЕАЦІЯ ТА КОМЕРЦІЙНІ ПОСЛУГИ**

**MODERN TRANSFORMATIONS OF THE SERVICE ECONOMY:
TOURISM, RECREATION AND COMMERCIAL SERVICES**

**Збірник тез доповідей
Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції
29-30 вересня 2022 року**

**Україна, Мукачево
2022**

УДК 338.486.1.02-044.922:[338.48-53:338.48-6](043.2)

C91

*Рекомендовано до поширення через мережу Інтернет
Науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 8 від 24 жовтня 2022 р.)*

C91

Сучасні трансформації сервісної економіки: туризм, рекреація та комерційні послуги: збірник тез доповідей Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (м. Мукачево, 29-30 вересня 2022 р.) / ред. кол.: Т. Д. Щербан (гол. ред.) та ін. – Мукачево: МДУ, 2022. – 97 с.

Відповідальний за випуск: Надія ГОБЛИК-МАРКОВИЧ – кандидат економічних наук, доцент, завідувач кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

Технічний редактор: Надія КАМПОВ – старший викладач кафедри менеджменту, управління економічними процесами та туризму.

Редакційна колегія: Щербан Т.Д. – д.психол.н., професор (голова); Гоблик В.В. – д.е.н., професор; Маслиган О.О. – д.е.н., професор; Гоблик-Маркович Н.М. – к.е.н., доц.; Папп В.В.– д.е.н., професор; Медвідь Л.І. – к.е.н., доц.; Кампов Н.С. – ст. викладач.

У збірнику тез за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, що проводилася кафедрою менеджменту, управління економічними процесами та туризму Мукачівського державного університету, висвітлюються погляди науковців, аспірантів, слухачів магістратури, представників підприємницьких структур на актуальні проблеми сучасної трансформації сервісної економіки. Тематика конференції охоплює наукові, освітні та практичні погляди на пошук інноваційних ідей трансформації туризму, рекреації та інших послуг у постіндустріальній економіці; визначення стратегічних пріоритетів розвитку на регіональному та міжнародному рівнях.

Матеріали подано в авторській редакції. Автори опублікованих матеріалів відповідають за точність наведених фактів, цитат, власних імен, статистичних матеріалів та інших відомостей.

УДК 338.486.1.02-044.922:[338.48-53:338.48-6](043.2)

Матеріали конференції доступні для перегляду на офіційному сайті університету за адресою <https://msu.edu.ua/konferenciji-seminari>

© Мукачівський державний університет, 2022

© Кафедра менеджменту, управління економічними процесами та туризму, 2022

впровадження сучасних логістичних систем в контексті глобальних тенденцій розвитку, знизить логістичні витрати в сфері туризму та підвищить кваліфікацію логістів-менеджерів.

Отже основною метою логістичного менеджменту у сфері туризму є забезпечення сталого розвитку туризму та високої якості пропонованого туристичного продукту. Реалізація логістичного менеджменту відбувається шляхом впровадження логістичних принципів та прийомів в управління суб'єктами туристичного бізнесу, що сприяє підвищенню прибутковості туристичного бізнесу, через зниження витрат та оптимізацію всіх операцій з обслуговування туристів шляхом логістичної координації.

Список використаних джерел

1. Кирилюк І. М. Логістичний аспект управління туристичними підприємствами. *Міжрегіональна взаємодія логістичних систем в умовах трансформації економіки*: матеріали міжн. наук.-практ. конф. 18-19 травня 2018 р. Умань: Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2018. С. 44-46.

2. Смирнов І.Г. Логістичний менеджмент туристичних ресурсів як складник ефективного управління туризмом у регіоні. *Науковий вісник Економіка, право, політологія, туризм*: Том 2 №2 (2010). С. 139-146.

3. Задорожна Н.В, Кобиліух О.Я. Розвиток логістики туризму в Україні. URL: <http://ena.lp.edu.ua:8080/bitstream/ntb/17127/1/89-Zadorozhna-146-147.pdf>

УДК 658:330-026.16(043.2)

КАТЕРИНА ПУГАЧЕВСЬКА, МИКОЛА ДАНИЛКО
Мукачівський державний університет

ФУНКЦІОНУВАННЯ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ НЕСТАБІЛЬНОСТІ БІЗНЕС-СЕРЕДОВИЩА

Мінливість середовища господарювання є характерною особливістю розвитку будь-якого підприємства в ринкових умовах. Підприємство функціонує і розвивається в динамічному зовнішньому середовищі, пристосовуючись до його змін. Складність і нестабільність ринкових умов вимагають від підприємства постійного вдосконалення форм і методів господарювання. Для виживання і збереження конкурентоспроможності підприємств в нинішніх умовах потрібні систематичні коригування їх господарської діяльності з урахуванням змін зовнішніх умов.

Необхідність пристосування до змін, що виникають в зовнішньому середовищі, є обов'язковою складовою успішності компанії. Неврахування менеджерами змін у світовій економіці, може призвести до втрати конкурентоспроможності підприємства [1, с.72]. Перед вітчизняними підприємцями постають нові виклики, які потребують врахування при плануванні діяльності.

У 2021 р. Україна посіла 54 позицію за індексом глобальної конкурентоспроможності, а за ефективністю бізнесу, що є складовою рейтингу, - 50 позицію [2].

Водночас, необхідно враховувати і умови, у яких нині перебувають вітчизняні підприємства. Так, у нинішніх умовах доволі складно кількісно спрогнозувати падіння ВВП України внаслідок війни, розв'язаної РФ, з огляду на подовження гострої фази бойових дій, щоденне збільшення втрат виробничого та інфраструктурного потенціалу України та відсутність ознак призупинення воєнної інтервенції РФ. За оцінками ДУ «Інститут економіки та прогнозування НАН України», до безпосереднього скорочення ВВП України призводять [3, с.14]:

- руйнування виробничих потужностей, житлового фонду, нежитлової, транспортної та соціальної інфраструктури;
- обмеження у використанні національного земельного фонду внаслідок його часткової окупації, а також шкоди, завданої мінуванням, обстрілами та забрудненням територій;
- скорочення робочої сили, зайнятої у продуктивному виробництві;
- зменшення обсягу споживчих витрат населення;
- переорієнтація державних видатків на користь галузей, що прямо не пов'язані з виробництвом ВВП;
- зростання рівня інфляції, боргових зобов'язань та знецінення національної валюти;
- зростання цін на енергоресурси та ін.

Початок повномасштабного російського вторгнення став викликом для вітчизняних підприємств. Якщо окремі підприємства зіштовхнулись з проблемами у порушенні ланцюгів постачання чи зменшення попиту, то значна частина постраждала від ушкодження основних фондів або ж була змушена розпочати процес релокації виробничих потужностей.

У подальшому потенціал відновлення промислового потенціалу у воєнний час полягає в [3, с.20]:

- релокації підприємств та його персоналу;
- відновленні ланцюжків постачань та виробництва;
- залученні допомоги від міжнародних партнерів;
- визначенні переліку галузей і підприємств, які потребуватимуть державного замовлення з метою забезпечення населення товарами першої необхідності, у тому числі з метою імпортозаміщення;
- розробленні програми стимулювання виробництва в Україні із визначенням чітких механізмів отримання державного замовлення та збуту продукції.

Список використаних джерел

1. Melnyk T., Mazaraki N., Pugachevska K. Development of national economies in the conditions of the pandemics. *Baltic Journal of Economic Studies*. 2021. 7(1). P. 69-76. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2021-7-1-69-76>
2. World Competitiveness Report. URL: <https://worldcompetitiveness.imd.org/countryprofile/UA/wcy> (дата звернення: 12.10.2022).

3. Оцінка втрат України від воєнного вторгнення РФ: макроекономічний вимір. *Економіка і прогнозування*. 2022. №1. С.8-51. URL: http://eip.org.ua/docs/EP_22_1_08_uk.pdf (дата звернення: 12.10.2022). <https://doi.org/10.15407/eip2022.01.008>

УДК 005.511(083.92):338.486:338.488.2:640.4(043.2)

КСЕНІЯ ХАУСТОВА, НАДІЯ ГОБЛИК-МАРКОВИЧ, СТАНІСЛАВ КІЦУЛА
Мукачівський державний університет

РОЛЬ БІЗНЕС-ПЛАНУВАННЯ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ СФЕРИ ТУРИЗМУ ТА ГОСТИННОСТІ

В сьогоденних умовах зміни конкурентного середовища діяльності підприємств сфери туризму та гостинності важливе значення відіграє система бізнес-планування як складова сучасного менеджменту. Туризм як будь яка діяльність, створена людиною, повинен бути організованим і добре спланованим на достатньому хорошому рівні, щоб стабільно і без лишніх проблем функціонувати. Для організації такого виду діяльності необхідно провести аналіз стану рівня розвитку сфери туризму в визначених регіонах, а також вивчити статистичну інформацію, умови діяльності об'єктів, а далі скласти бізнес-план.

Основна заслуга бізнес-планування полягає в тому, що правильно складений такий план дає перспективу розвитку підприємництва, тобто в кінцевому підсумку, відповідає на найважливіше для бізнесмена питання: чи варто вкладати гроші в цю справу, чи принесе вона доходи, які повинні окупили витрати [1].

Сам по собі бізнес-план являє собою документ який має комплексно і обґрунтовано визначати стратегії і програми розвитку будь-якої зі сфер діяльності підприємства, беручи за основу результати поточного та перспективного планування. Також якщо бізнес-план являється основою підприємницької діяльності він має передбачати всі етапи діяльності та ефективного розвитку сфери туризму. Бізнес-планування в туристичній діяльності і в управлінні часто розпочинається зі процесу стратегічного планування, тобто з розробки стратегічних планів та програм.

Сучасні туристичні фірми, з великою вірогідністю, займаються поточним, а також оперативним плануванням. Але якщо туристична фірма збирається існувати на міжнародному та внутрішньому ринку на доволі тривалий термін, то цього не буде достатньо. Для цього потрібне стратегічне планування, на основі проведеного комплексного аналізу розвитку фірми, розробки довгострокових планів і також наукового прогнозу ринкової ситуації. Ринок сам по собі має властивість змінюватись, тому зміна ринкового середовища зумовлює необхідність застосування стратегічного підходу до системи господарювання на підприємствах сфери туризму та гостинності.

Щоб бізнес-план, який був створений для підприємстві, став успішним, необхідно, насамперед, базуватися на реальних даних. При розробці та підготовці до реалізації бізнес-плану в туристичній діяльності необхідно чітко

БЕЗРУЧЕНКОВ ЮРІЙ Стратегії управління в готельно-ресторанному бізнесі	43
БОДНАРУК НАДІЯ, МАЛІНОВСЬКА ОЛЬГА Роль місцевого самоврядування у розвитку сфери туризму воєнного часу	45
ГОБЛИК-МАРКОВИЧ НАДІЯ, БОЦКО МАРИНА Управління туроперейтинговою діяльністю в галузі туризму	47
ГОНЧАР СВІТЛАНА, БОЙКІВСЬКА СОФІЯ Мотивація персоналу підприємств туристичної галузі	49
КРИВОБЕРЕЦЬ МАРИНА Діджитал-маркетинг як основа сучасної політики комунікації суб'єктів туристичної індустрії	51
МИКУЛАНИНЕЦЬ СВІТЛАНА Особливості реалізації функцій менеджменту в діяльності організацій туристичної індустрії	52
МИКУЛАНИНЕЦЬ СВІТЛАНА, МИКУЛАНИНЕЦЬ ВАСИЛЬ Логістичний менеджмент як елемент ефективного управління в сфері туризму	54
ПУГАЧЕВСЬКА КАТЕРИНА, ДАНИЛКО МИКОЛА Функціонування підприємства в умовах нестабільності бізнес-середовища	56
ХАУСТОВА КСЕНІЯ, ГОБЛИК-МАРКОВИЧ НАДІЯ, КІЦУЛА СТАНІСЛАВ Роль бізнес-планування в діяльності підприємств сфери туризму та гостинності	58
ЧУЧКА ІВАН, ГАВРИЛЕЦЬ ОЛЕСЯ Транскордонний туристичний маркетинг Карпатського Єврорегіону	60
СЕКЦІЯ 4. СФЕРА ОБСЛУГОВУВАННЯ: ПРІОРИТЕТИ ТА НАПРЯМИ РОЗВИТКУ	62
ГОЛОВКО ОЛЬГА, ФУЯРОШ ВАЛЕНТИН Підприємства гостинності як продуценти характерних туристичних послуг	62
ЛИЗАНЕЦЬ АНЖЕЛА, УЛМАН ДМИТРО Клієнтоорієнтований підхід до управління бізнесом у сфері торгівлі	63
ЛІПІНСЬКА КАТЕРИНА Особливості використання безконтактного меню у ресторанах	65
КУЦИК ВАЛЕНТИНА, МАЙБОРОДА ВЛАДИСЛАВ Аналіз потенціалу підприємств сфери послуг	67
ШАШОВЕЦЬ ЙОЛАНА Особливості господарських ризиків у сфері обслуговування та напрямки їх подолання	69
СЕКЦІЯ 5. ЕКОНОМІКА СУЧАСНОГО РЕГІОНАЛЬНОГО ТА МІЖНАРОДНОГО ТУРИЗМУ	72
ВЛАЩЕНКО НАТАЛІЯ, БУЙ НГУЄН ТІЄН До питання розвитку інфраструктури індустрії туризму	72
ГОБЛИК-МАРКОВИЧ НАДІЯ, ІЛЬТЬО ТЕТЯНА, ІВАШКО МИХАЙЛО Розвиток ділового туризму на Закарпатті	73
ДЖУМУРАТ ВОЛОДИМИР, ПАСЕКА СТАНІСЛАВА Розвиток туристичного потенціалу України	76
МОЛНАР-БАБЛЯ ДЖОСІЯ, УДВОРГЕЛІ ЛАРИСА Перспективи розвитку незвичайних видів туристичної діяльності в Україні	79
ПАСЕКА СТАНІСЛАВА, НАЗАРЕНКО О. С. Сільський зелений туризм	81

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>